

b) Az olvasmány által keltett emlékek, élmények megbeszélése.

c) Az egész olvasmányt újból elolvassuk (gondolatrészenkénti tárgyalással.)

d) Elmélyítés. Milyen lélekkel várjuk a Kisded megszületését? Milyen a betlehemezés nálunk?

e) Az olvasmányt mégegyszer, most már ismét összefüggően elolvassuk.

III. Összefoglalás. Az olvasmány tartalmának összefüggő elmondatása. Mi a különbség a nálunk szokásos, és az olvasott betlehemezés között?

Csináljunk otthon kis betlehemet!

Karácsonyi ima.

(Ünnepélyre.)

Jó Jézuskánk e szent estén hallgasd meg a mi imánkat,
Aldásiddal áraszd el édes apánk és anyánkat.

Jutalmazd meg fáradságuk, mellyel minket fölnevelnek,
Enyhítsd gondjuk, aggodalmuk, melyet értünk elviselnek.

Kis Jézuskánk e szent estén hallgasd meg e buzgó imát:
Jutalmazd meg a gyermekek minden igaz pártfogóját.

Aldd meg, akik jólétünkért nemes szívvel munkálkodnak,
Szeretettel, gondossággal, jótettekkel elhalmoznak.

Kisded Jézus, mi gyermekek térden állva esedezünk:

Születésed szent estéjén hallgasd meg e nagy kérésünk:

Egyetértést, szeretetet ültess a magyar szívekbe,

Békességet, boldogságot, könyörgünk Te szent nevedbe!

Kalács.

Öreg vagyok, életemben

Sok jó kalács járt kezemben;

De olyan jót, olyan szépet,

Pehelykönnyút, hófehéret,

Mint amilyent réges-régen

Édesanyám süített nékem,

Soha világéletemben

Se nem láttam, se nem ettem.

Mint a boldog, szép mesében,

Minálunk is úgy ment éppen:

Este későn édesanyám

Lisztet szitált fátyolszítán,

S reggelre — mily tündérvarázs!

Kisült a jó kulcsoskalács,

Sülve szépen ropogósra,

És pirosra, mint a rózsá.

A mesében volt csak párja,

Ha jó szellem parancsára

Tündérerő egy éj alatt

Felszántotta az ugarat,

Felszántotta, bevetette,

Learatta, zsákba szedte,

S reggelre, mint rózsás halom,

Hókalács állt az asztalon.

Lépes méz is, mint a harmat,

Harmat-méze gyenge rajnak,

Hószín sejten átaranyló...

Ahhoz sem lesz több hasonló.

Édesen folyt ajkaimra,

Illatos, mint rózsá szirma.

A virágok illatlelke

Szüzi esőkját rálehelte.

Csókja mézét homlokomra
 Édesanyám ajka nyomta.
 Szemem lángolt, arcom égett;
 Soha annyi édességet.
 Mennyi bűbáj! Képzletben
 Arany madár szállt felettem.
 Dala távolzengő hangja
 Szívem most is megdobbantja..
 Karácsonyi hangulatra...

Vargha Gyula.

1946. december 3. hete.

Általános iskola V. osztály.

A tanítás anyaga: A Dunántúl összefoglalása. Az Alföld és a Dunántúl összehasonlítása.

I. *Előkészítés.* a) *Számonkérés.* A múlt órai anyag számonkérése a szokásos módon. (Rövid kérdésekkel és folytatógos elmondatással.)

b) *Célkitűzés.*

II. *Tárgyalás.* Az összefoglalás és összehasonlítás irányító kérdései a következők lehetnek:

a) *A Dunántúl összefoglalása.* Hazánk melyik területét nevezzük Dunántúlnak? Határold el! Honnan kapta nevét? Mekkora? Hány részre osztjuk felszíne szempontjából? Melyek az Alpok előhegysége? Milyen ezek külseje? Jellemezzük a Magyar-Középhegységet! Melyek a részei? Van-e a Dunántúlon vulkánikus képződmény? Mi a vulkán? Melyek a Dunántúl dombvidékei, alföldi területei?

Milyen a Dunántúl éghajlata? Jellemezzük a csapadék földrajzi elterjedését! Mi a Dunántúl vízrajzának legjellemzőbb sajátossága? Soroljuk el a vidék nagyobb folyóit! Melyek a tavai? Hogyan keletkezett a Balaton? Mit nevezünk durrogásnak, turolásnak, rianásnak?

Mi az oka a Dunántúl változatos és bőséges növényvilágának? Hol találunk erdőségeket? Vannak-e rétek és legelők? Mi terem a hegyek lábánál? Melyek a sík vidékek főterményei? Milyen a Dunántúl állattenyésztése? Van-e szarvasmarha, ló, sertés? Melyek a Dunántúl ásványi termékei?

Kik lakják a Dunántúlt? Hol laknak a magyarok? Hol telepedtek meg a németek? Hol laknak horvátok, vendek, szerbek? Milyen a lakosság vallása? Műveltségi állapota? Mi a lakosság főfoglalkozása? Van-e ipara? Mi táplálja ezt? Melyek főbb iparnemei? Miből épünek a Dunántúl házai? Mivel vannak fűdve?

Melyek a Dunántúl külső és belső kapuvárosai? Vannak-e peremvárosai, átkelőhelyei? Melyek a Dunántúl víziútjai? Milyenek országútjai? Soroljuk el a főbb vasútvonalakat! Autóutakat!

Soroljuk el a Dunántúl vármegyéit, törvényhatósági városait! Mondjuk el a Dunántúl vármegyéinek településeit!